

Філатова К. О.,
кандидат філологічних наук,
доцент кафедри перекладу
ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет»

КОЛЬОРОКОНЦЕПТИ *WHITE, BLANC (BLANCHE),* *БІЛИЙ, АСПРОС (ΛΕΥΚΟΣ)* В НОМІНАТИВНИХ МОДЕЛЯХ АНГЛІЙСЬКИХ, ФРАНЦУЗЬКИХ, УКРАЇНСЬКИХ ТА НОВОГРЕЦЬКИХ КОМПЗИТИВ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ

Анотація. Дана стаття присвячена порівняльному аналізу композитів чотирьох неблизькопоріднених мов, які містять у своєму складі кольороназву на позначення білого кольору. Метою дослідження є знаходження спільних та відмінних рис у номінації композитів неблизькопоріднених мов, зокрема англійської, французької, української та новогрецької, які мають у своєму складі кольороназву *white, blanc (blanche), білий, аспрос (λευκος)* відповідно.

У статті узагальнено попередні дані щодо лінгвокогнітивного аналізу композитів із кольороназвами *white, blanc (blanche), білий, аспрос (λευκος)* у кожній досліджуваній мові. У даній науковій розвідці представлено процедуру порівняльного аналізу композитів із кольороназвами чотирьох мов, зокрема визначено критерії, за якими було здійснено такий аналіз. Композити неблизькопоріднених мов із кольороназвами *white, blanc (blanche), білий, аспрос (λευκος)* було порівняно за: кількістю таких номінативних одиниць у чотирьох досліджуваних мовах; позначенням композитами із кольороназвами *white, blanc (blanche), білий, аспрос (λευκος)* онтологічних та символічних характеристик; інтенсивністю номінації онтологічних доменів композитами неблизькопоріднених мов; пріоритетністю утворення прямих та/або переносних значень композитів із досліджуваними кольороназвами; залученістю базисних пропозиціональних схем у номінативні процеси чотирьох мов.

У висновках підсумовано результати порівняльного аналізу композитів неблизькопоріднених мов із кольороназвами *white, blanc (blanche), білий, аспрос (λευκος)*. Визначено схожі та відмінні риси, характерні для досліджуваних номінативних одиниць. А також, зазначено спільні та специфічні характеристики номінативних процесів, що відбуваються у чотирьох досліджуваних мовах.

Ключові слова: кольороконцепт, композити із кольороназвами, номінативна модель, лінгвокогнітивний аналіз, порівняльний аналіз, домен, базисні пропозиціональні схеми.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Колірна лексика є невід'ємною частиною будь-якої мовної картини світу. В усіх мовах світу спостерігається наявність різноманітних кольороназв, однак їх кількість в кожній мові є різною. Це підтверджується фундаментальними дослідженнями таких науковців як Б. Берлін та П. Кей [1], а також їх послідовниками [2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9; 10; 11; 12; 13; 14; 15; 16; 17].

Згідно досліджень вищезгаданих вчених, зокрема щодо послідовності концептуалізації кольорів, первинність цього явища закріплена за білим кольором. Наявність білого кольору спостерігаємо в усіх мовах світу, зокрема і у досліджуваних нами неблизькопоріднених мовах – англійській, французькій, українській та новогрецькій. При чому у деяких з них, а саме у французькій та новогрецькій мовах, білому кольору відповідає дві кольороназви: *blanc, blanche* – у французькій мові та *ασπρος, λευκος* – у новогрецькій мові. Наявність у французькій мові двох кольороназв *blanc* та *blanche* пов'язано із граматичними чинниками, а саме розрізненням чоловічого та жіночого роду відповідно. У свою чергу, наявність у новогрецькій мові двох синонімічних кольороназв для білого кольору, *ασπρος* та *λευκος*, має етимологічне підґрунтя. Форма *ασπρος* походить від латинської форми *nummi asperi*, які позначали срібні монети у Візантії [18], а форма *λευκος* базується на індоєвропейському **leuk* зі значенням «світлий, ясний» [18]. В англійській мові маємо один відповідник для білого кольору – *white*, також, як і в українській мові – *білий*.

Аналіз останніх досліджень і публікацій з даної теми, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. Кольороназви *white, blanc (blanche), білий, аспрос (λευκος)* часто ставали об'єктом досліджень у багатьох розвідках англійської [1; 7; 8; 9; 10; 11], французької [14; 15; 16; 17], української [2; 3; 4; 5] та новогрецької мов [6; 12]. Лінгвістичні дослідження зазначених кольороназв, зокрема у складі композитів із лінгвокогнітивних позицій проводились і раніше [19; 20; 21; 22; 23; 24; 25]. Проте, на матеріалі чотирьох неблизькопоріднених мов, таких як англійська, французька, українська та новогрецька, дослідження композитів, у складі яких присутні кольороназви *white, blanc (blanche), білий, аспрос (λευκος)* у порівняльному аспекті з лінгвокогнітивних позицій не проводились, що і зумовлює актуальність нашого дослідження. Порівняльне дослідження стало можливим завдяки наявності у композитів англійської, французької, української та новогрецької мов спільної ознаки – колірної компоненти, як одного з елементів зазначених номінативних одиниць.

Формування мети статті. Мета дослідження полягає у знаходженні спільних та відмінних рис у номінації композитів неблизькопоріднених мов, зокрема англійської, французької, української та новогрецької, які мають у своєму складі

кольороназву *white, blanc (blanche), білий, ασπρος (λευκος)*, відповідно. Поставлена мета передбачає виконання ряду завдань:

– узагальнити відомості щодо лінгвокогнітивного аналізу композитів із кольоронайменуваннями, а саме: композитів із кольороназвою *white* в англійській мові, композитів із кольороназвою *blanc (blanche)* у французькій мові; композитів із кольороназвою *білий* в українській мові; композитів із кольороназвою *ασπρος (λευκος)* у новогрецькій мові;

– уточнити процедуру порівняльного аналізу композитів із кольороназвами у неблизькоспоріднених мовах, зокрема визначити критерії для здійснення порівняльного аналізу композитів із кольороназвами *white, blanc (blanche), білий, ασπρος (λευκος)* в англійській, французькій, українській та новогрецькій мовах;

– здійснити порівняльний аналіз композитів із кольороназвами *white, blanc (blanche), білий, ασπρος (λευκος)* в англійській, французькій, українській та новогрецькій мовах з метою визначення їх спільних та відмінних номінативних характеристик.

Об'єктом дослідження є композити із кольороназвами *white, blanc (blanche), білий та ασπρος (λευκος)* в англійській, французькій, українській та новогрецькій мовах. **Предметом дослідження** є номінативні процеси у чотирьох неблизькоспоріднених мовах, відбиті у композитах із кольороназвами *white, blanc (blanche), білий та ασπρος (λευκος)*, розглянуті у порівняльному аспекті.

Матеріал дослідження отримано із лексикографічних джерел англійської, французької, української та новогрецької мов, а саме словника *Merriam-Webster's Collegiate Dictionary, 2004* (225 000 слів), словника «*Larousse*» *французько-український словник, 2011* (210 000 слів), словника *Великий тлумачний словник сучасної української мови, 2005* (250 000 слів), словника *Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας, 1998* (150 000 слів).

Методика аналізу. Для досягнення поставленої у дослідженні мети, нами розроблено процедуру порівняльного аналізу композитів із кольороназвами *white, blanc (blanche), білий, ασπρος (λευκος)* в англійській, французькій, українській та новогрецькій мовах. Процедура порівняльного аналізу зазначеного об'єкту дослідження передбачає виконання наступних кроків: 1) вибірку композитів із кольороназвами *white, blanc (blanche), білий, ασπρος (λευκος)* із лексикографічних джерел англійської, французької, української та новогрецької мов; 2) узагальнення відомостей щодо лінгвокогнітивного аналізу композитів із кольороназвами у кожній із чотирьох неблизькоспоріднених мов; 3) визначення критеріїв, за якими передбачається здійснення порівняльного аналізу зазначеного об'єкту дослідження; 4) здійснення порівняльного аналізу композитів із кольороназвами *white, blanc (blanche), білий, ασπρος (λευκος)* за визначеними критеріями; 5) виявлення спільних та відмінних характеристик у номінативних процесах чотирьох мов.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. В нашому дослідженні розглянуто 373 композити неблизькоспоріднених мов, а саме 141 англійських композитів із колоративом *white*, 100 французьких композитів із колоративом *blanc (blanche)*, 81 українських композитів із колоративом *білий* та 51 новогрецьких композитів із колоративом *ασπρος (λευκος)*. Наприклад, англ.: *white shark* [26, с. 548] – *n* велика акула, яка водиться у теплих морях і яка стає білуватою з віком, вважається людоджером; *whitetail* [26, с. 1429] – *n* різновид тварин із

білуватим хвостом; *white-ash* [26, с. 1427] – *n* деревина білого ясеня; франц.: *poisson blanc* [27, с. 722] – біла риба; *blanc-bec* [27, с. 102] – *fam & péj* молокосос, шмаркач, щеня; *cornette blanche* [27, с. 225] – медсестра, сестра милосердя; укр.: *біло-срудий* [28, с. 81] – *прикм.* який має білу шерсть або біле пір'я спереду на грудях; *біле вино* [28, с. 80] – *ім.* натуральне виноградне вино; *біла пляма* [28, с. 80] – *ім.* необжитий, невивчений район; новогр.: *ασπρομαλλούσα* [18, с. 298] – *ім.* сиволоса жінка; *λευκοπόρωση* [18, с. 1005] – *ім.* нагрів металевого тіла до досить великої температури, коли воно буде випромінювати біле світло; *άσπρη μέρα* [18, с. 298] – *ім.* щасливий і радісний момент; *λευκός γάμος* [18, с. 1006] – *ім.* законний шлюб.

Детально ознайомитись із процедурою та результатами лінгвокогнітивного аналізу композитів із кольороназвами у кожній досліджуваній мові можна у наших попередніх дослідженнях, а саме композитів із кольороназвою *white* в англійській мові [20; 21; 24], композитів із кольороназвою *blanc (blanche)* у французькій мові [25], композитів із кольороназвою *білий* в українській мові [20; 22; 24], композитів із кольороназвою *ασπρος (λευκος)* у новогрецькій мові [20; 23]. Проведений у кожній мові лінгвокогнітивний аналіз композитів із кольороназвами *white, blanc (blanche), білий, ασπρος (λευκος)* дозволив визначити: «наявну кількість композитів із кольороназвами у кожній з досліджуваних мов; пріоритетність онтологічних доменів предметних сутностей, наділених колірною ознакою; число прямих і переносних номінацій композитів із колоративами у кожній мові; частотність використання «базисних пропозиціональних схем» (термін С. А. Жаботинської [29]) у номінативних процесах на різних кроках деривації у кожній мові; величину метафоричного потенціалу понять зі складу корелятивних доменів та ступінь метафоризації для референтних доменів» [20; 21; 22; 23; 24; 25].

В даній науковій розвідці ми зосередимось безпосередньо на порівняльному аспекті досліджень композитів чотирьох неблизькоспоріднених мов. Порівняльний аналіз композитів із кольороназвами *white, blanc (blanche), білий, ασπρος (λευκος)* будемо проводити за такими критеріями: кількістю наявних композитів із кольороназвами у чотирьох мовах; позначенням композитами із прикметниковою основою *white, blank (blanche), білий, ασπρος (λευκος)* спільних та/ або відмінних онтологічних та символічних характеристик; інтенсивністю номінації онтологічних доменів за допомогою композитів із кольороназвами чотирьох мов; пріоритетністю прямих та/ або переносних номінацій композитів із кольороназвами *white, blank (blanche), білий, ασπρος (λευκος)* у чотирьох мовах; залученістю базисних пропозиціональних схем у номінативні процеси чотирьох мов.

Здійснивши порівняльний аналіз композитів із кольороназвами *white, blanc (blanche), білий, ασπρος (λευκος)* у чотирьох неблизькоспоріднених мовах за вищезазначеними критеріями, ми дійшли таких висновків. Кількісні показники порівняльного аналізу свідчать, що найбільше композитів із кольороназвою *white* ми спостерігаємо в англійській мові, а саме 141 номінативну одиницю. У французькій мові кількість композитів із кольороназвою *blank (blanche)* менша та складає 100 номінативних одиниць. Стосовно української та новогрецької мов, то нараховуємо у 1,5 та 2,5 рази менше таких номінативних одиниць, аніж в англійській мові, що складає 81 та 51 композитів із кольороназвами *білий та ασπρος (λευκος)* відповідно.

Дослідження показало, що переважна більшість композитів із кольороназвами *white, blanc (blanche), білий, ασπρος (λευκος)* у чотирьох мовах позначають онтологічну ознаку предмета, а саме 136 номінативних одиниць англійської мови, 95 номінативних одиниць французької мови, 68 номінативних одиниць української мови та 42 номінативні одиниці новогрецької мови. Лише незначна кількість композитів із досліджуваними кольороназвами у чотирьох мовах демонструють символічну ознаку кольору: 5 номінативних одиниць в англійській мові, 5 номінативних одиниць у французькій мові, 13 номінативних одиниць в українській мові та 9 номінативних одиниць у новогрецькій мові.

Позначення прикметникових основ *white, blanc (blanche), білий, ασπρος (λευκος)*, які входять до складу композитів чотирьох мов, в основному стосуються білого кольору як такого і мають схожі значення у досліджуваних мовах «білий, світлий, блідий, сивий, чистий, пустий» [26, с. 1427; 27, с. 571; 28, с. 81; 18, с. 1006]. Наприклад, англ. *white oak* [26, с. 1428] – *n* білий дуб; франц. *ours blanc* [27, с. 668] – білий ведмідь; укр. *білі ночі* [28, с. 81] – *ім.* літні ночі на півночі, коли вечірній присмерк зливається зі світанком; новогр. *λευκή σημαία* [18, с. 1006] – *ім.* білий прапор.

Лише в поодиноких випадках зустрічаються онтологічні характеристики предмета, позначені кольороназвами *white, blanc (blanche), білий, ασπρος (λευκος)* у складі композитів, характерні для кожної окремої мови. Такими значеннями є: «із широким діапазоном частот – про світло, звук, електромагнітне випромінювання» [26, с. 1427] в англійській мові. Наприклад, *white noise* [26, с. 1428] – *n* неоднорідне поєднання звукових хвиль, розповсюджених у широкому діапазоні частот; постійний фоновий шум, що заглушає інші звуки. «Попередній (про іспит)» [27, с. 102] – у французькій мові, наприклад *examen blanc* [27, с. 102] – попередній іспит. «Вимитий, випраний: чистий» [28, с. 81] – в українській мові; «побляклий, вигорілий» [18, с. 1006] – у новогрецькій мові. Однак, серед доступного нам мовного матеріалу нам не вдалось виявити композити української та новогрецької мов із вищезазначеними онтологічними колірними характеристиками.

Дослідження показало, що спільна символічна ознака кольорів *white, blanc (blanche), білий, ασπρος (λευκος)* у складі композитів досліджуваних мов пов'язана зі значенням «добрий, спрямований на добро» [26, с. 1427; 27, с. 571; 28, с. 635; 18, с. 1006]. Наприклад, англ. *black-and-white* [26, с. 128] – розділений на добро і зло; франц. *magie blanche* [27, с. 571] – біла магія; укр. *біла магія* [28, с. 635] – чаклунство з допомогою небесних сил; новогр. *λευκή μαγεία* [18, с. 1006] – *ім.* біла магія або магія, яка викликає сили добра або спрямована на хороше. Також, спільною символічною ознакою білого кольору у композитах досліджуваних мов виступає «прихильний до порядку, консервативний; прихильний до порядку, контрреволюційний» [26, с. 1427; 27, с. 19; 28, с. 81; 18, с. 1006]. Наприклад, англ. *white terror* [26, с. 1427] – *n icm.* білий терор, контрреволюційні заходи (пов'язано з традиційною символікою білого як кольору прихильників законного правопорядку у протилежність червоному як кольору революції); франц. *garde-blanc* [27, с. 19] – білогвардієць; укр. *білогвардійці* [28, с. 81] – *ім.* монархісти та контрреволюціонери (від кольору прапора прибічників короля під час французької революції 18 ст.), *білогвардієць* [28, с. 81] – той, хто воював в лавах білої гвардії, контрреволю-

ціонер, *білокозак* [28, с. 81] – *ім.* кіннотник, що воював у складі військових формувань білого козацтва; новогр. *Λευκός Στρατός* [18, с. 1006] – *ім.* Білогвардійське військо, біла армія, *λευκή απεργία* [18, с. 1006] – *ім.* італійський страйк (працівники, не порушуючи трудове законодавство, виходять на роботу та виконують свої обов'язки, але дуже повільно).

Розподілення композитів із кольороназвами *white, blanc (blanche), білий, ασπρος (λευκος)* за онтологічними доменами ЛЮДИНА, ТРАРИНА, РОСЛИНА, АРТЕФАКТ, ПРИРОДНИЙ ОБ'ЄКТ, МІСЦЕ, ТЕРИТОРІЯ, ОДЯГ, ЇЖА відповідно назві предметів, які наділені характеристиками білого кольору, показало, що найбільший ступінь номінативної проміантності у досліджуваних мовах мають онтологічні домени ЛЮДИНА та ТВАРИНА. Основою внутрішньої форми композитів із досліджуваними кольороназвами чотирьох мов виступає квалітативна базисна пропозиціональна схема «X є *white / blanc (blanche) / білий / ασπρος (λευκος)*» відповідно до мови. Ця схема вживається у прямих номінаціях на першому кроці деривації, а також бере участь у номінативних зсувах, на подальших кроках деривації яких утворюються композити із переносним значенням.

Необхідно зазначити, що утворення прямих номінацій на першому кроці деривації характерно для більшості композитів із кольороназвою *blanc (blanche)* у французькій мові – 77 % від загальної їх кількості. У свою чергу, для англійської, української та новогрецької мов показник утворення композитів із кольороназвами *white, білий, ασπρος (λευκος)* із прямим значенням знаходиться на рівні 47,5 % в англійській мові, 9,9 % – в українській мові та 45,1 % – у новогрецькій мові. Для зазначених трьох мов більш характерним є утворення композитів із кольороназвами *white, білий, ασπρος (λευκος)* шляхом метонімічних, метафоричних та змішаних номінативних зсувів на другому, третьому та четвертому кроках деривації.

Утворення композитів із кольороназвами *white, blanc (blanche), білий, ασπρος (λευκος)* із переносним значенням шляхом метонімічних, метафоричних та змішаних номінативних зсувів характерно для чотирьох досліджуваних мов, однак із різним ступенем інтенсивності. Найбільш характерним такий спосіб утворення є для композитів із кольороназвою *білий*, що складає 90,1 % від загальної кількості таких номінативних одиниць в українській мові. В англійській мові відсоток прямих позначень, які беруть участь у номінативних зсувах при творенні композитів із переносним значенням, знаходиться на рівні 52,5 %, у новогрецькій мові – 54,9 %, у французькій мові – 23 %. Метонімічні номінативні зсуви є найбільш характерними при утворенні композитів із кольороназвами *white, blanc (blanche), білий, ασπρος (λευκος)* у чотирьох мовах. Метафоричні зсуви відбуваються рідше, що є також спільною ознакою для композитів із кольороназвами чотирьох мов. Змішані номінативні зсуви зустрічаються у поодиноких випадках та характерні при утворенні композитів англійської, французької та української мов.

Метонімічні номінативні зсуви у чотирьох мовах найчастіше відбуваються на підставі базисної пропозиціональної схеми партитивності. Наприклад, в англійській мові **2. Партитивність (Частина > Ціле):** *whitetail* [26, с. 1429] – *n* різновид тварин із білуватим хвостом; у французькій мові **2. Партитивність (Частина > Ціле-подія):** *traite des Blanches* [27, с. 940] – торгівля «білим товаром», торгівля жінками; в українській мові

2. Партигивність (Частина > Ціле): білобокий [28, с. 81] – *прикм.* який має білий бік (боки) або білі плями на боках; у новогрецькій мові **2. Партигивність (Частина > Ціле): ασπρούτης** [18, с. 298] – *ім.* білоборода, сивоборода людина. Також, задіяними у метонімічних зсувах є базисні пропозиціональні схеми каузації, власності, інклюзивності, контактної дії, локативності, які відбуваються із різним ступенем промінантності у чотирьох досліджуваних мовах.

Метафоричні номінативні зсуви у чотирьох мовах відбуваються на підставі базисної пропозиціональної схеми подібності / метафори. Наприклад, в англійській мові **1. Така РОСЛИНА → 2. АРТЕФАКТ: white birch** [26, с. 1427] – *n* паперова бірка; у французькій мові **1. Така ЛЮДИНА → 2. ПРИРОДНИЙ ОБ'ЄКТ: naine blanche** [27, с. 632] – білий карлик; в українській мові **1. Такий ПРИРОДНИЙ ОБ'ЄКТ → 2. ТЕРИТОРІЯ: біла пляма** [28, с. 80] – *ім.* необжитий, невивчений район; у новогрецькій мові **1. Така ЛЮДИНА → 2. ПРИРОДНИЙ ОБ'ЄКТ: λευκός νάνος** [18, с. 1006] – *ім.* білий карлик, маленькі зірки (астр).

У чотирьох досліджуваних мовах композити із кольороназвами *white, blanc (blanche), білий, ασπρος (λευκος)* із переносним значенням утворюються в основному на другому та третьому кроках деривації. В англійській та українській мовах спостерігаємо також наявність четвертого кроку деривації із базисними пропозиціональними схемами контактної дії та партигивності, на якому утворюються композити із кольороназвами *white* та *білий* із переносним значенням. Наприклад, в англійській мові **2. Партигивність (Ціле > Частина-ознака / Вміст) → 3. Інклюзивність (Вміст > Контейнер-теорія / Пацієнс) → 4. Контактна дія (Пацієнс > Агенс): white supremacist** [26, с. 1429] – *n* поборник переваги білої раси.

Висновки з дослідження і перспективи подальших пошуків у даному науковому напрямку. Проведений порівняльний аналіз композитів із кольороназвами *white, blanc (blanche), білий, ασπρος (λευκος)* англійської, французької, української та новогрецької мов дає підстави стверджувати про наявність як спільних так і відмінних рис, властивих номінативним одиницям неблизькопоріднених мов, а також загальних та ідіотнічних характеристик номінативних процесів, що відбуваються у чотирьох мовах.

Проведене дослідження виявило наявність значної кількості таких номінативних одиниць у складі лексики кожної порівнюваної мови. Найбільше композитів із досліджуваною кольороназвою представлено в англійській мові, трохи менше за кількістю – у французькій мові. Українська та новогрецька мови представлені композитами із досліджуваною кольороназвою у півтори та два рази рідше. Можна стверджувати, що переважна більшість композитів із кольороназвами *white, blanc (blanche), білий, ασπρος (λευκος)* у досліджуваних мовах позначають онтологічну ознаку предмета і лише невелика їх кількість виражає символічну ознаку кольору. Композити із кольороназвами *white, blanc (blanche), білий, ασπρος (λευκος)*, де білий колір у внутрішній структурі слова є онтологічною характеристикою предмета, такими предметами в чотирьох досліджуваних мовах найчастіше виступають людина та тварина.

Дослідження виявило, що композити із кольороназвами із прямим значенням, найбільш характерні для французької мови. Для трьох інших досліджуваних мов, а саме англійської,

української та новогрецької за кількістю більше композитів із кольороназвами, які утворюють переносне значення. Відповідно, композити із кольороназвою *blanc (blanche)* найчастіше утворюються на першому кроці формальної та концептуальної деривації, а композити із кольороназвами *white, білий, ασπρος (λευκος)* – частіше на другому, третьому та четвертому дериваційних кроках шляхом метонімічних, метафоричних та комплексних зсувів.

Дослідження показало, що кольороконцепти *white, blanc (blanche), білий, ασπρος (λευκος)* у складі композитів чотирьох мов мають також спільні символічні ознаки, утворені шляхом метафоричних зсувів від квалітативних онтологічних характеристик.

Перспективу подальших досліджень ми вбачаємо у порівняльному аналізі композитів із іншими основними кольороназвами із застосуванням вже розробленої процедури аналізу як на матеріалі досліджуваних мов, так і композитів із основними кольороназвами на матеріалі інших мов.

Література:

- Berlin B., Kay P. Basic colour terms: their universality and evolution. Berkeley: Reed, 1969. 178 p.
- Бабій І. М. Семантика, структура та стилістичні функції назв кольорів у сучасній українській мові: автореф. дис. ... канд. філол. наук: спец. 10.02.01 «Українська мова». Київ, 1997. 21 с.
- Дзівак О. М. Про систему назв кольорів у сучасній українській літературній мові. *Українське мовознавство*. 1975. Вип. 3. С. 23–31.
- Критенко А. П. Семантична структура назв кольорів в українській мові. *Мовознавство*. 1967. № 4. С. 97–112.
- Яворська Г. М. Мовні концепти кольору (до проблеми категоризації). *Мовознавство*. 1998. № 2–3. С. 42–50.
- Basic colour terms in Modern Greek. Twelve terms including two blues. Anna Androulaki, Natalia Gómez-Pestaña, Christos Mitsakis, Julio Lillo Jover, Kenneth Coventry and Ian Davies. *Journal of Greek Linguistics*. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company, 2006. № 7. P. 3–47.
- Birren F. Color and Human Response. New York: Van Nostrand Reinhold Co., 1978. 141 p.
- Casson R. W. Color shift: evolution of English color terms from brightness to hue. *Color Categories in Thought and Language* / eds. C. L. Hardin, L. Maffi. Cambridge: Cambridge University Press, 1997. P. 224–239.
- Heider E. R. Universals in color naming and memory. *Journal of Experimental Psychology*. Washington, 1972. No. 93(1). P. 10–20.
- Kay P., McDaniel Chad K. The Linguistic Significance of the Meanings of Basic Color Terms. *Language*. Washington: Linguistic Society of America, 1978. Vol. 54. № 3. P. 610–646. URL: <http://www.jstor.org/stable/412789>
- MacLaury R. Color and Cognition in Mesoamerica: Constructing Categories as Vantages. Austin: University of Texas Press, 1997. 619 p.
- Maxwell-Stuart P. G. Studies in Greek Color Terminology. Leiden: E. J. Brill, 1981. Vol.1. 254 p.
- Wierzbicka A. The semantics of colour: A new paradigm. *Progress in Colour Studies* / eds. C. P. Biggam, C. J. Kay. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company, 2006. P. 1–24.
- Bloemen J. et Tasmowski L. Les noms de couleur en français : catégories et focus. *Linguistica Antverpiensia*. 1983. P. 16–17.
- Golka Maria H. La catégorisation linguistique des couleurs: niveaux d'élémentarité des noms de couleurs français. *Études Cognitives*. SOW Publishing House, Warsaw, 2014. P. 131–147.
- Grimaldi Claudio La variabilité des références dans les dénominations de couleur françaises. *Congrès Mondial de Linguistique Française*, 2020. P. 1–11.

17. Mollard-Desfour Annie Les mots de couleur : des passages entre langues et cultures. *Synergies Italie*. № 4. 2008. P. 23–32.
18. Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας / Γ. Μπαμπινιώτης. Αθήνα: ΕΠΕ «Κέντρο Λεξικολογίας», 1998. 2064 σ.
19. Деменчук О. В. Колоративна композита в англійській мові: когнітивно-онимасіологічний аспект: дис. ... канд. філол. наук: спец. 10.02.04 «Германські мови». Київ, 2003. 240 с.
20. Філатова К.О. Кольороконцепти в номінативних моделях англійських, українських і новогрецьких композитів: лінгвокогнітивний аспект: дис. канд. філол. наук): спец. 10.02.15 «Загальне мовознавство». Київ, 2018а. 356 с.
21. Філатова К.О. Кольороконцепти в номінативних моделях англійських композитів: лінгвокогнітивний аналіз. *Науковий вісник Дрогобицького державного педагогічного ун-ту імені І. Франка: Серія «Філологічні науки. Мовознавство»*. 2018b. № 10. С. 145–149. Відновлено з http://ddpu-filolvisnyk.com.ua/uploads/arkhivnomerov/2018/NV_2018_10/NV_2018_10.pdf
22. Філатова К.О. Лінгвокогнітивний аналіз композитів із кольороназвами в українській мові. *Закарпатські філологічні студії*. 2019. Вип. 12. С. 180–186. DOI <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2019.12.35>
23. Філатова К.О. Лінгвокогнітивне підґрунтя творення новогрецьких композитів із кольоронайменуваннями. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія «Філологія. Соціальні комунікації»*. 2020а. Т. 31 (70). № 2. Ч. 1. С. 218–223. DOI <https://doi.org/10.32838/2663-6069/2020.2-1/37>
24. Філатова К.О. Кольороназви в номінативній структурі англійських та українських композитів. *Вісник Запорізького національного університету, Серія «Філологічні науки»*. 2020b. № 2. С. 143–149. Відновлено з <https://web.znu.edu.ua/herald/pages/1771.ukr.html>
25. Філатова К.О. Кольороконцепт *blanc, blanche* в номінативних моделях французьких композитів: лінгвокогнітивний аналіз. *Закарпатські філологічні студії*. 2023. Вип. 31. С. 99–108. DOI <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2023.31.18>
26. Merriam-Webster's collegiate dictionary. 11th ed. Springfield: Encyclopedia Britannica Company, 2004. 1626 p.
27. Бусел В. «Larousse» французько-український словник. Українсько-французький словник. Ірпінь: ТОВ ВТФ «Перун», 2011. 1504 с.
28. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. та голов. ред. В. Т. Бусел. Київ, Ірпінь: Перун, 2005. 1728 с.
29. Жабогинська С.А. Семантика лінгвальних мереж у навчальному комбінаторному тезаурусі. *Studia Philologica*. 2019. Вип. 13. С. 17–27.

Filatova K. White, blanc (blanche), білий, ασπρος (λευκος) color-terms in the nominative models of English, French, Ukrainian and Modern Greek compounds: comparative analysis

Summary. The article is devoted to the comparative analysis of English, French, Ukrainian and Modern Greek compounds, having in their nominative structure color-concept, denoting white color. The main goal of the research is to determine common and different features in the naming process of English, French, Ukrainian and Modern Greek compounds, including in their structure *white, blanc (blanche), білий, ασπρος (λευκος)* color-terms.

The article also summarizes the data of previous cognitive linguistic analysis of compounds with *white, blanc (blanche), білий, ασπρος (λευκος)* color-terms in each separate language. This research presents the procedure of comparative analysis of the compounds with *white, blanc (blanche), білий, ασπρος (λευκος)* color-terms of English, French, Ukrainian and Modern Greek languages. In particular, the criteria of comparative analysis are determined. The compounds with color-terms of four languages are compared by: the amount of such nominative units in all languages concerned; the determination of the ontological and symbolic characteristics by the compounds with *white, blanc (blanche), білий, ασπρος (λευκος)* color-terms; the naming of ontological domains by the compounds with *white, blanc (blanche), білий, ασπρος (λευκος)* color-terms; the priority of direct and/or figurative meanings, presented by the compounds with color-terms; the use of basic propositional schemas in naming processes of four languages.

In conclusion the results of comparative analysis of the compounds with *white, blanc (blanche), білий, ασπρος (λευκος)* color-terms are presented. Common and different features, peculiar to nominative units, are determined. Also, the research discovers similarities and differences in the naming processes of four languages concerned.

Key words: color concept, compounds with color-terms, nominative model, cognitive linguistic analysis, comparative analysis, domain, basic propositional schemas.